

ESPÈCIE: *Quercus suber*

FAMÍLIA: *Fagàcies*

ORIGEN GEOGRÀFIC: Arbre endèmic de la regió mediterrània occidental (Espanya, Itàlia, França...).

HÀBITAT:

Clima: Una cosa molt important i essencial per al bon desenvolupament d'aquest arbre és estar en un lloc on el sol toqui la major part del dia, ja que és un arbre que necessita una constant exposició al sol. També necessita estar en ambients humits, amb, com a mínim, un 50% d'humitat (pot resistir amb menys humitat, però no és recomanable). També necessita estar en llocs càlids, on segur que no hi hagi gelades. Tots aquests requeriments fan que es trobi al voltant del mar Mediterrani, i que com a màxim es trobi a 1000 metres d'altura (tot i així, com més a prop estigui del nivell del mar, hauria de ser millor perquè hi haurà més humitat).

Sòl: Per una alzina surera el sòl ideal és un sòl desproveït de cal i situat en climes suavitzats per la influència marítima, una mica humits i sense gelades.

NOM POPULAR:

Català: Alzina surera

Castellà: Alcornoque

Anglès: Cork oak

Francès: Chêne liège

DESCRIPCIÓ:

Tipus: Arbre

Forma: Arbre robust que pot arribar fins als 20 metres d'altura. Té una capçada molt àmplia, sobretot si és un exemplar vell, i això els fa agafar una forma molt majestuosa i respectuosa. La seva escorça és d'un color grisós i amb fisures amb una gruixuda capa de suro. Com més escorça va perdent l'arbre, més fosca es va tornant aquesta. Tot i això, no té una forma que el caracteritzi especialment ja que depèn, principalment, de la posició, la direcció, la forma, la llargària... segons li surtin les branques.

Fulles: Són molt resistents, simples, alternes i coriàcies. També estan disposades de manera que solen adoptar una forma còncaua. Mesuren entre 2,5 i 10 cm de longitud i entre 1,2 i 6,5 cm d'amplada, cosa que fa evident que en un arbre com aquest les fulles siguin, la majoria, de mides ben diferents. Els seus marges són denticulats-espinosos, és a dir, que no són llisos pels costats, sinó que tenen petites punxes. El seu color és d'un verd molt intens, i a vegades amb alguns tons més blanquinosos, tot i que és poc freqüent. Aquestes fulles solen tenir entre 5 i 7 nerviacions, visibles. Aquestes fulles són perennes.

Flors: En aquest arbre també ens trobem amb flors masculines i femenines. Les masculines, anomenades aments, solen estar agrupades d'entre 4 a 8 que es troben a les puntes de les branques, però mai soles, mentre que les femenines o estan soles o en petits grups que no arriben a 4 flors juntes. Aquestes flors solen sorgir a l'abril o a maig, i després, al voltant de l'octubre, tornen a aparèixer noves flors.

Reproducció: L'alzina surera no és un arbre molt colonitzador i normalment regenera llavors únicament sota la seva coberta, germinant després de manera molt difusa per la seva fructificació prolongada en alguns mesos. S'ha de considerar també que el gla és apreciat per la fauna i això fa que poques llavors puguin germinar. Tenint en compte això es pot deduir que és molt difícil que una llavor d'alzina surera tingui unes condicions apropiades per a germinar i per a créixer més endavant.

Fruits: El fruit de l'alzina surera és el gla. El gla té entre 2-4 i 5 cm de longitud. Està recoberta per la part inferior d'una cúpula acampanada formada per escates laxes i allargades. Té una maduració anual que, generalment, sol ser a la tardor.

APLICACIONES: La seva fusta és pesada, dura, tenaç, útil per la toneleria i construcció naval. El seu aprofitament més important és la producció de suro, ja que la seva escorça n'està plena. El procediment d'extracció de suro se sol fer a l'estiu, ja que és quan el suro està en millors condicions, però això sí, quan a un alzina surera se li treu el suro, s'han d'esperar 10 anys perquè li torni a sortir. Aquesta és una de les coses que ens preocupa, que per l'afany de la gent per agafar suro i fer taps d'ampolles de vi... aquesta espècie acabi desapareixent. El seu gla és un bon aliment per al bestiar, i s'utilitza també molt en aquest sentit, tot i que també serveix per a altres animals com poden ser els ocells. És, també, un arbre de gran valor ornamental en jardins i parcs.

OBSERVACIONS:

Curiositats: El principal producte és el suro. Els trossos procedents del primer descurament es trituren o es destinen a fins decoratius (com els naixements de Nadal). Però és en les successives peles quan s'obté el producte compacte, elàstic, aïllant... que coneixem i que s'utilitza per a fer taps. Els avenços en la indústria surera aconseguint coles comestibles que no alteren el vi, han permès un millor aprofitament del suro extret, triturant-ne totes les deixalles. Uns altres usos són els d'aïllant de parquet, taulells d'anuncis, decoració de roba, mobles i ornamentals, per a folrar parets, paper per a targetes de visita i d'altres. Una utilització curiosa del suro sense tractar és per a construir ruscs d'abelles, com es fa a Astúries.

Etimologia: Quercus, nom llatí de l'alzina. Suber, nom antic de l'alzina surera.

Aina Amela Graell